

Lasteaialastele

**Muuseumitundide külastamiseks on vajalik eelregistreerimine.
Tunnid on tellitavad teile sobival ajal ja laste vanusele vastavas pikkuses.**

Aastaringssed muuseumitunnid

TEEMA	MUUSEUMITUND/ PROGRAMM/KESTUS	SISU/TEGEVUS(ED)	SEOS ÕPPEKAVAGA	MUUSEUM JA KONTAKTID
Taluelu	Talulaste mängud (kuni 2 tundi, koos toitlustamise ja muuseumi külastusega kuni 3 tundi)	Mängime mängu, mida mängiti 100 aasta eest - osavusmängud, töid jälgendavad mängud ja liikumismängud. Meisterdame mänguasju.	Mina ja keskkond, keel ja kõne, liikumine.	Mõniste Talurahvamuuseum, tel +372 525 7027/+372 5622 7650 monistemuuseum@wi.ee www.monistemuuseum.ee
Eesti (rahva)kultuuri- tegelased	Külalisena kirjaniku kodus (45 minutit)	Kõige vanem rühm tutvub enne kooliminekut Kreutzwaldi elu ja "Kalevipojaga". Tutvutakse Kreutzwaldi elumajaga.	Keel ja kõne.	Dr. Fr. R. Kreutzwaldi Memoriaalmuuseum, tel +372 7821 798/+372 56297242 ja info@lauluisa.ee lauluisa.ee
Praktiline loodustund	OMA PEENAR (1 tund)	Aia külastus aastaringsetelt, koos võimalusega kevadel rajada OMA PEENAR. Aed ja õueala avatud lasteaia ürituste puhul (perepäevad, rühmade piknikud, mängud jne).	Mina ja keskkond.	Dr. Fr. R. Kreutzwaldi Memoriaalmuuseum, tel +372 7821 798/+372 56297242 ja info@lauluisa.ee lauluisa.ee
Kodukoha lugu	Elu ümber Tamula (1,5 tundi)	Vaatame muuseumifondis olevaid kalapüügiriistu, püüame ka kalu mitmel erineval moel (kalapüük on mänguline). Vaatame, kuidas on Tamula järv läbi aegade muutunud, mida head on meile järv andnud. Lõpuks meisterdame koos endale ühe kala.	Mina ja keskkond.	Vana-Võromaa Kultuurikoda, tel +372 5804 6692 Airi.Ryytli@wi.ee vorumuuseum.ee
Rahvajutud	Ükskord ammu, ammu... (1 tund)	Rahvajutud, legendid, mõistatused, rahvalaulud-mängud, kõigile teada-tuntud muinasjutud... Kas teadsite, et võite need kõik leida Karilatsi Vabaõhumuuseumist? Kui ei, siis tulge neid otsima ja leidma.	Keel ja kõne.	Karilatsi Vabaõhumuuseum, tel +372 5801 8601/+372 5210 671 polvamaa@wi.ee karilatsimuuseum.ee
	Muinasjututund (1 tund)	Tutvutakse Kreutzwaldi muinasjutuaineliste piltidega muuseumi näituseruumis. Jututuba: kuulatakse (mängitakse) üks muinasjutt või vaadatakse animafilmi "Kilplased".	Keel ja kõne, mina ja keskkond.	Dr. Fr. R. Kreutzwaldi Memoriaalmuuseum, tel +372 7821 798/+372 56297242 ja info@lauluisa.ee lauluisa.ee

Muuseumikogud	Muuseum kohvis (30 minutit)	Kohvritunnid sobivad ilmestama neid tunde, kus on juttu Eestist, eestlastest ja elust vanasti. Programm elvab tundi, tekitab huvi muuseumi ja seal hoiul olevate esemete vastu ning ärgitab lapsi ka oma ümbruskonnas huvilisema pilguga ringi vaatama, sest iga möödunud päev on ju juba ajalugu.	Keel ja kõne, mina ja keskkond.	Karilatsi Vabaõhumuuseum, tel +372 5801 8601/+372 5210 671 polvamaa@wi.ee karilatsimuuseum.ee
---------------	--	--	---------------------------------	---

Rahvakalender ja tähtpäevad

KUUPÄEV	TÄHTPÄEV	TEGEVUSE SISU	SEOS ÕPPEKAVAGA	MUUSEUM JA KONTAKTID
	SEPTEMBER			
5.- 6. september	Mürgiseene nädal Mõniste Talurahvamuuseumis (kuni 1,5 tundi, koos toitlustamise ja muuseumi külastusega kuni 2,5tundi)	Õpime tundma seeni. Seenenäitus. Meisterdame seeneussi kodu. Mängime ja mõistatame.	Mina ja keskkond, kunst, liikumine.	Mõniste Talurahvamuuseum, tel +372 525 7027/+372 5622 7650 monistemuuseum@wi.ee www.monistemuuseum.ee
11.september- 18. okt.	Sügise seitse nägu (1,5 tundi)	Mis on sügisel teisiti? Mis on minul teisiti? Aga vanasti? Räägime sügisandidest, kordame üle metsa- ja aiasaadused. Vaatleme ja tunnetame loodust, jäädvustame seda molbertil maalides nagu päris kunstnikud. Teadmisi kinnistav lõpumäng. Kui ilm vähegi võimaldab, toimub tegevus õues.	Keel ja kõne, mina ja keskkond, liikumine, kunst.	Vana-Võromaa Kultuurikoda, tel +372 5804 6692 Airi.Ryytli@wi.ee vorumuuseum.ee
September	Karjalapse mängumaa (1 tund)	Mõtleme end vanasse rehetarre elama ja otsime üles mänguasjad või asjad, millega saaks mängida. Õpime õues laulu- ja liikumismänge, teeme läbi jõukatsumisi ja osavusmänge.	Keel ja kõne, mina ja keskkond, liikumine, muusika.	Karilatsi Vabaõhumuuseum, tel +372 5801 8601/+372 5210 671 polvamaa@wi.ee karilatsimuuseum.ee
23. - 27. september	Mihklipäev (1,5 tundi)	Tutvume mihklipäeva kommetega ja vaatame, mis tööd pidid lambapäevaks tehtud olema. Ennustame. Jutud toitudest, kommetest ja Mihklilaadast, mida lapsed eriti ootasid saia ja melu pärast. Teeme ise ka suu magusaks. Lõbusad mängud. Lapsed saavad endale meisterdada lamba.	Keel ja kõne, mina ja keskkond, liikumine, kunst.	Vana-Võromaa Kultuurikoda, tel +372 5804 6692 Airi.Ryytli@wi.ee vorumuuseum.ee
24. - 27. september	Karjalaste mihklipäev (1 tund)	Teeme lõket ja mängime karjalaste mänge - luurivedamist, vägikaikavedu jne. Kaeme rehetarre ja katame mihklipäeva piknikulaua.	Keel ja kõne, mina ja keskkond, liikumine, muusika.	Karilatsi Vabaõhumuuseum, tel +372 5801 8601/+372 5210 671 polvamaa@wi.ee karilatsimuuseum.ee

KUUPÄEV	TÄHTPÄEV	TEGEVUSE SISU	SEOS ÖPPEKAVAGA	MUUSEUM JA KONTAKTID
	OKTOOBER			
11.sept.- 18. oktoober	Sügise seitse nägu (1,5 tundi)	Mis on sügisel teisiti? Mis on minul teisiti? Aga vanasti? Räägime sügisandidest, kordame üle metsa- ja aiasaadused. Vaatleme ja tunnetame loodust, jäädvustame seda molbertil maalides nagu päris kunstnikud. Teadmisi kinnistav lõpumäng. Kui ilm vähegi võimaldab, toimub tegevus õues.	Keel ja kõne, mina ja keskkond, liikumine, kunst.	Vana-Võromaa Kultuurikoda, tel +372 5804 6692 Airi.Ryytli@wi.ee vorumuuseum.ee
8.-18. oktoober	Leivaprogramm (1,5 tundi)	Räägime leivateost läbi ajaloo- mida kõike oli vaja teha, et leib valmis saab. Aga tänapäeval? Tuvustame leiva teekonnal kasutatud tööriistu. Vaatleme erinevaid teravilju ja maitseme erinevaid küpsetisi enda tehtud maitsevõiga.	Keel ja kõne, mina ja keskkond.	Vana-Võromaa Kultuurikoda, tel +372 5804 6692 Airi.Ryytli@wi.ee vorumuuseum.ee
7.- 11. oktoober	Leiva- ja pudrunädal (2 tundi, koos toitlustamise ja muuseumi külastusega kuni 3 tundi)	Programm koosneb kuuest 20-minutilise osast. Viljateradest toiduni: jahvatame terad jahuks, valmistame leiba, saia, kohvi ja kamakäkki.	Keel ja kõne, mina ja keskkond.	Möniste Talurahvamuuseum, tel +372 525 7027/+372 5622 7650 monistemuuseum@wi.ee www.monistemuuseum.ee
1.-7. oktoober	Leivanädal Karilatsis (1,5 tundi)	Suitsuhõngulises rehetas saad teadmise, kuidas leib on sajanud eestlase lauale jõudnud. Käime läbi teekonna viljakülvist leivatüki suhupanekuni.	Keel ja kõne, mina ja keskkond, liikumine, muusika.	Karilatsi Vabaõhumuuseum, tel +372 5801 8601/+372 5210 671 polvamaa@wi.ee karilatsimuuseum.ee

KUUPÄEV	TÄHTPÄEV	TEGEVUSE SISU	SEOS ÕPPEKAVAGA	MUUSEUM JA KONTAKTID
	NOVEMBER			
4.-8. november	Mardinädal Karilatsis (1 tund)	Sandiskäimise kombed vanasti ja tänapäeval. Meisterdame sandimaske, laulame mardilaule ja käime ka muuseumimajades.	Keel ja kõne, mina ja keskkond, liikumine, muusika.	Karilatsi Vabaõhumuuseum, tel +372 5801 8601/+372 5210 671 polvamaa@wi.ee karilatsimuuseum.ee
4.- 8. november	Mardipäev Mõniste Talurahvamuuseumis (kuni 1,5-tundi)	Saad teada, kuidas peetakse mardipäeva: mida sel päeval tehakse. Laulame mardilaule, mängime, mõistatame ja maitseme mardi-toitu.	Keel ja kõne, mina ja keskkond, liikumine, muusika.	Mõniste Talurahvamuuseum, tel +372 525 7027/+372 5622 7650 monistemuuseum@wi.ee www.monistemuuseum.ee
4. - 26. november	Hakkame santima! (1,5 tundi)	Kes olid sandid, mis nad tegid ja soovisid? Kas teate, et lisaks mardi- ja kadrisantidele olid vanasti ka hingesandid? Räägime santimise kommetest ja võrdleme neid. Vastavalt kalendris borneeritud kuupäevale keskendume rohkem kas mardi- või kadrisandi teemale ja ennast nendeks ka maskeerime. Selleks meisterdame kostüümilisandi. Mängime läbi mardi- või kadriõhtu. Kogeme, mida kõike pidid sandid tegema, enne kui neile midagi head anti- laulma, mängima ja mõistatama.	Keel ja kõne, mina ja keskkond, liikumine, muusika.	Vana-Võromaa Kultuurikoda, tel +372 5804 6692 Airi.Ryytli@wi.ee vorumuuseum.ee
18.-22. november	Kadrinädal Karilatsis (1 tund)	Räägime ammuhest kombest – sandiskäimisest. Ehime ennast kadrisantideks, õpime kadrilaule ja -mänge.	Keel ja kõne, mina ja keskkond, liikumine, muusika, arvutamine.	Karilatsi Vabaõhumuuseum, tel +372 5801 8601/+372 5210 671 polvamaa@wi.ee polvatalurahvamuuseum.ee
25.- 27. november	Kadripäev Mõniste Talurahvamuuseumis (kuni 1,5 tundi, koos toitlustamisega kuni 2 tundi)	Miks peetakse Kadripäeva? Õpime selgeks Kadripäeva laulu, et saaks minna Katri jooksmas. Mängime lõbusaid mänge ja meisterdame maski või kübara.	Rahvakalendri tähtpäev.	Mõniste Talurahvamuuseum, tel +372 525 7027/+372 5622 7650 monistemuuseum@wi.ee www.monistemuuseum.ee

KUUPÄEV	TÄHTPÄEV	TEGEVUSE SISU	SEOS ÕPPEKAVAGA	MUUSEUM JA KONTAKTID
	DETSEMBER			
3. - 18. detsember	Jõuluprogramm Apteegi eri (1,5 tundi)	Tutvume Võru vana apteegi ajaloo. Saame teada, mis omamoodi koht oli vanasti apteek ja mida kõike seal müüdi. Oleme ise apteekrid, kes peavad tundma taimi: vaatleme neid, uurime mikroskoobiga, kaalume ja saame teada, milleks neid kasutada. Tühjade kättega ei lähe koju keegi.	Keel ja kõne, mina ja keskkond, matemaatika.	Vana-Võromaa Kultuurikoda, tel +372 5804 6692 Airi.Ryytli@wi.ee vorumuuseum.ee
3. - 18. detsember	Jõuluprogramm Metsa eri (1,5 tundi)	Räägime vanadest jõulukommetest, lauateatri etendus metsamuinasjutt, meisterdame looduslikest materjalidest.	Keel ja kõne, mina ja keskkond, kunst, muusika.	Vana-Võromaa Kultuurikoda, tel +372 5804 6692 Airi.Ryytli@wi.ee
6. - 21. detsember	Jõulud Karilatsis (1 tund)	Kaasamängitav jõuluetendus, kus käiakse erinevates muuseumimajades. Kindlasti kohtame mitmeid jõuluaja tegelasi nt jõulusokku.	Keel ja kõne, mina ja keskkond, liikumine, muusika.	Karilatsi Vabaõhumuuseum, tel +372 5801 8601/+372 5210 671 polvamaa@wi.ee karilatsimuuseum.ee
12., 17., 18. detsember	Jõulunädal Mõniste Talurahvamuuseumis (1,5-2 tundi)	Toimetame üheskoos jõulueelseid toimetusi. Küpsetame karaskit või kaerahelbe kakukesi. Teeme ise kingitusi ja maiustusi. Ehime kuuse vana-aja moodi. Jutustame jõuluteemalisi jutukesi ja õpime selgeks luuletuse.	Rahvakalendri tähtpäev. Keel ja kõne, liikumine, mina ja keskkond, muusika.	Mõniste Talurahvamuuseum, tel +372 525 7027/+372 5622 7650 monistemuuseum@wi.ee www.monistemuuseum.ee
	JAANUAR			
14. jaan.- 21.veebr.	Mina ja meeled (1,5 tundi)	Kogeme looduses leiduvate esemete omadusi mitmel erineval viisil: nähes, kuuldes, kompides, haistes ja maitstes. Mängime mängu, kus saab oma meeli kasutada, võrdleme lõhnu ja maitseid.	Mina ja keskkond, liikumine, keel ja kõne.	Vana-Võromaa Kultuurikoda, tel +372 5804 6692 Airi.Ryytli@wi.ee vorumuuseum.ee
	VEEBRUAR			
14. jaan.- 21.veebr.	Mina ja meeled (1,5 tundi)	Kogeme looduses leiduvate esemete omadusi mitmel erineval viisil: nähes, kuuldes, kompides, haistes ja maitstes. Mängime mängu, kus saab oma meeli kasutada, võrdleme lõhnu ja maitseid.	Mina ja keskkond, liikumine, keel ja kõne.	Vana-Võromaa Kultuurikoda, tel +372 5804 6692 Airi.Ryytli@wi.ee vorumuuseum.ee
10. - 14. veebruar	Sõbrapäev (1,5 tundi)	Räägime Valentinpäeva kujunemisest ja teeme magusa ampsu. Meisterdame sõbrale vahva kingituse.	Keel ja kõne, mina ja keskkond, kunst.	Vana-Võromaa Kultuurikoda, tel +372 5804 6692 Airi.Ryytli@wi.ee
21.,25., 26. veebruar	Liuge-liuge lihaheited (1 tund)	Vastlanädalal räägime lähemalt liugumiskombestikust ja vastlatoitudest, mängime lumemänge, meisterdame vastlavurri.	Keel ja kõne, mina ja keskkond, liikumine, muusika.	Karilatsi Vabaõhumuuseum, tel +372 5801 8601/+372 5210 671 polvamaa@wi.ee karilatsimuuseum.ee

KUUPÄEV	TÄHTPÄEV	TEGEVUSE SISU	SEOS ÕPPEKAVAGA	MUUSEUM JA KONTAKTID
	MÄRTS			
17.märts- 17. aprill	Kevadet otsimas (1,5 tundi)	Kevadine pööripäev toob meile uue aastaaja. Lähme õue kevadet otsima. Millised muutused toimuvad looma- ja taimeriigis? Arutleme, kuidas see mõjutab mind ja kuidas see on mõjutanud inimesi läbi ajaloo. Teadmisi kinnistav mäng.	Keel ja kõne, mina ja keskkond, liikumine.	Vana-Võromaa Kultuurikoda, tel +372 5804 6692 Airi.Ryytli@wi.ee vorumuuuseum.ee
	APRILL			
7.- 9. aprill	Lihavõttenädal (kuni 1,5 tundi)	Lihavõtte kombed, meisterdamine, mängud. Munade ettevalmistamine värvimiseks, värvimine ja koksimine. Linnupesade valmistamine ja peidetud munade otsimine.	Rahvakalendri tähtpäev. Keel ja kõne.	Mõniste Talurahvamuuseum, tel +372 525 7027/+372 5622 7650 monistemuuseum@wi.ee www.monistemuuseum.ee
6.-9. aprill	Kiigenädal Karilatsis (1 tund)	Lõuna-Eestis algab kiigelkäimine ülestõusmispühadega. Kiigume, otsime "linnupesasid" koos mõisatustega, värvime vanamoodi pühademune, mängime traditsioonilisi mänge.	Keel ja kõne, mina ja keskkond, liikumine, muusika.	Karilatsi Vabaõhumuuseum, tel +372 5801 8601/+372 5210 671 polvamaa@wi.ee karilatsimuuseum.ee
17.märts- 17. aprill	Kevadet otsimas (1,5 tundi)	Kevadine pööripäev toob meile uue aastaaja. Lähme õue kevadet otsima. Millised muutused toimuvad looma- ja taimeriigis? Arutleme, kuidas see mõjutab mind ja kuidas see on mõjutanud inimesi läbi ajaloo. Teadmisi kinnistav mäng.	Keel ja kõne, mina ja keskkond, liikumine.	Vana-Võromaa Kultuurikoda, tel +372 5804 6692 Airi.Ryytli@wi.ee vorumuuuseum.ee
13. - 17. aprill	Jüripäev (1,5 tundi)	Räägime jüripäeva kommetest, karjapoistest, karja väljalaskmisest ja sulaste määramisest. Teeme Jüripäeva ilutoiminguid. Proovime ära tunda loomade jälgi, meisterdame karjaloomi.	Keel ja kõne, mina ja keskkond, liikumine.	Vana-Võromaa Kultuurikoda, tel +372 5804 6692 Airi.Ryytli@wi.ee vorumuuuseum.ee
27.-30. aprill	Volbripäev (1,5 tundi)	Räägime volbripäeva kujunemisest. Meisterdame, riietume nõidadeks ja mängime (teeme luuajooksu, nõiume, sorteerime usse).	Keel ja kõne, mina ja keskkond, liikumine.	Vana-Võromaa Kultuurikoda, tel +372 5804 6692 Airi.Ryytli@wi.ee vorumuuuseum.ee

KUUPÄEV	TÄHTPÄEV	TEGEVUSE SISU	SEOS ÕPPEKAVAGA	MUUSEUM JA KONTAKTID
	MAI			
mai	Karjalapse mängumaa (1 tund)	Vana aja talulapse mängumaailm oli sootuks teistsugune kui tänapäeva lapsel. Mõtleme end vanasse rehetarre elama, õpime vanu liikumis- ja laulumänge ning mängime vanavanaemade-isade mänguasjadega.	Keel ja kõne, mina ja keskkond, liikumine.	Karilatsi Vabaõhumuuseum, tel +372 5801 8601/+372 5210 671 polvamaa@wi.ee karilatsimuuseum.ee
13.- 14. mai	Linnulaulunädal (kuni 1,5 tundi)	Tule õpi meiega koos tundma Eestis elavaid linde. Vaatleme linde. Uurime linnupesasid ja linnu mune. Saame teada, kuhu linnud talveks rändavad ja millest toituvad. Kuulame linnulaulu. Mõistatame linde laulu järgi. Teeme tutvust kodulindudega.	Loodusõpetus. Linnud.	Mõniste Talurahvamuuseum, tel +372 525 7027/+372 5622 7650 monistemuuseum@wi.ee www.monistemuuseum.ee
20.- 22. mai	Talumetsa päev (kuni 2 tundi, koos toitlustamise ja muuseumi külastusega kuni 3 tundi)	Räägime metsaandidest ja õpime tundma puid ning metsas kasvavaid taimi. Tutvume talupere metsatöödega. Programm koosneb kuuest 20-minutilise osast.	Mina ja keskkond, kunst, liikumine.	Mõniste Talurahvamuuseum, tel +372 525 7027/+372 5622 7650 monistemuuseum@wi.ee www.monistemuuseum.ee
alates 11. mai	Õue mängima!	Vahest tahaks ainult mängida. Selles programmis me ainult mängimegi erinevaid mänge, nii vanemaid kui ka uuemaid.	Keel ja kõne, mina ja keskkond, liikumine, muusika, matemaatika.	Vana-Võromaa Kultuurikoda, tel +372 5804 6692 Airi.Ryytli@wi.ee
	JUUNI			
juuni	Õue mängima!	Vahest tahaks ainult mängida. Selles programmis me ainult mängimegi erinevaid mänge, nii vanemaid kui ka uuemaid.	Keel ja kõne, mina ja keskkond, liikumine, muusika, matemaatika.	Vana-Võromaa Kultuurikoda, tel +372 5804 6692 Airi.Ryytli@wi.ee vorumuuseum.ee
juuni	Karjalapse mängumaa (1 tund)	Vana aja talulapse mängumaailm oli sootuks teistsugune kui tänapäeva lapsel. Mõtleme end vanasse rehetarre elama, õpime vanu liikumis- ja laulumänge ning mängime vanavanaemade-isade mänguasjadega.	Keel ja kõne, mina ja keskkond, liikumine.	Karilatsi Vabaõhumuuseum, tel +372 5801 8601/+372 5210 671 polvamaa@wi.ee karilatsimuuseum.ee
1. juuni	Lastekaitsepäev Karilatsis (1 tund)	Mõnus meisterdamisnurk Karilatsi kooliõuel - tee endale vanaaja laste mänguasi - pajupill, pall, rätinukk või paat. Koolipreili pajatab vanaaja ja väga-vanaaja lugusid.	Keel ja kõne, mina ja keskkond, kunst.	Karilatsi Vabaõhumuuseum, tel +372 5801 8601/+372 5210 671 polvamaa@wi.ee karilatsimuuseum.ee
9.- 12. juuni	Talulaste mängunädal (kuni 1,5 tundi)	Mängime selliseid mänge, mida mängisid lapsed enne poe-mänguasjade aega. Meisterdame talulaste ehteid.	Keel ja kõne, mina ja keskkond, liikumine.	Mõniste Talurahvamuuseum, tel +372 525 7027/+372 5622 7650 monistemuuseum@wi.ee www.monistemuuseum.ee